

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาบทบาทในการอนุรักษ์ ส่งเสริมและเผยแพร่แลกเปลี่ยนวัฒนธรรมไทยของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ

ครูฝ่ายกิจกรรมในการอนุรักษ์ ส่งเสริมและเผยแพร่แลกเปลี่ยนวัฒนธรรมของโรงเรียนประถมศึกษาที่ปฏิบัติงานในปีการศึกษา 2538-2539 โรงเรียนละ 1 คน จำนวน 427 โรงเรียน จาก 38 เขต จำนวน 427 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง การเลือกกลุ่มตัวอย่างมีวิธีการดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 การเลือกสำนักงานเขต ผู้วิจัยพิจารณาทุกสำนักงานเขตในกรุงเทพมหานคร เพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งแต่ละสำนักงานเขตมีจำนวนโรงเรียน รวมทั้งหมด 427 โรงเรียน

ขั้นที่ 2 การเลือกโรงเรียน โดยใช้เกณฑ์กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสูตรการคำนวณของทาโร ยามาเน (ประคอง กรรณสูตร, 2535) ที่ระดับความมีนัยสำคัญ 0.5 ได้จำนวน 206 โรงเรียน ในการพิจารณากลุ่มตัวอย่างโรงเรียน เนื่องจากกรุงเทพมหานครไม่ได้มีการแบ่งเขตพื้นที่การปกครองเป็นเขตชั้นนอกและเขตชั้นใน เพราะมีจำนวนสำนักงานเขตเพิ่มมากขึ้น ซึ่งไม่เหมาะสมต่อการแบ่งเป็นเขตชั้นนอกและชั้นใน ผู้วิจัยจึงพิจารณากลุ่มตัวอย่างโรงเรียนจากการแบ่งขนาดโรงเรียน 3 ขนาด ใช้เกณฑ์

การแบ่งขนาดโรงเรียนตามระเบียบกรุงเทพมหานคร คือ โรงเรียนขนาดเล็ก, ขนาดกลาง และขนาดใหญ่

เพื่อให้ได้โรงเรียนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของกลุ่มประชากรครบทุกขนาดของโรงเรียน และครบทุกสำนักงานเขต เพื่อนำมาศึกษาถึงบริบทของสังคมตามพื้นฐานการศึกษาในด้านต่าง ๆ ซึ่งมีอิทธิพลต่อโรงเรียนทั้งในด้านที่สนับสนุนหรือเป็นอุปสรรคในการดำเนินงานตามโครงการอนุรักษ์ ส่งเสริมและเผยแพร่แลกเปลี่ยนวัฒนธรรม โดยใช้วิธีการสุ่มแบบธรรมดา (Simple Random Sampling) ตามสัดส่วนร้อยละ 50 ของจำนวนโรงเรียนทั้งหมดในแต่ละขนาดโรงเรียนของแต่ละสำนักงานเขต ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 236 โรงเรียน

ขั้นที่ 3 การเลือกกลุ่มตัวอย่างครูฝ่ายกิจกรรมในการอนุรักษ์ ส่งเสริมและเผยแพร่แลกเปลี่ยนวัฒนธรรมของโรงเรียนจากโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างในขั้นที่ 2 โรงเรียนละ 1 คน จึงได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 236 คน

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนครูฝ่ายกิจกรรมผู้รับรู้ในบทบาทการอนุรักษ์ ส่งเสริม และ
เผยแพร่แลกเปลี่ยนวัฒนธรรมไทย ในประชากรและกลุ่มตัวอย่างของ
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ขนาดเล็ก

สำนักงานเขต	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	รายชื่อโรงเรียน
1. พระนคร	9	5	1. วัดราชนัคคา 2. วัดศรีทศเทพ 3. วัดมทรณพ์ 4. วัดอินทรวีหาร 5. วัดราชบูรณะ
2. ป้อมปราบ	4	2	1. วัดพระพิเรนทร์ 2. วัดคณิกาผล
3. ปทุมวัน	4	2	1. วัดบรมนิวาส 2. วัดชัยมงคล
4. สัมพันธวงศ์	3	2	1. วัดสัมพันธวงศ์ 2. วัดปทุมคงคา
5. บางรัก	4	2	1. วัดม่วงแค 2. วัดแก้วแจ่มฟ้า
6. คูสิต	4	2	1. วัดสัมฆานัมบริหาร 2. วัดราชผาติการาม
7. บางซื่อ	2	1	1. วัดประชาศรีทธารธรรม
8. พญาไท	-	-	-
9. ราชเทวี	-	-	-
10. ยานนาวา	1	1	1. วัดคลองภูมิ
11. สาทร	1	1	1. วัดยานนาวา
12. บางคอแหลม	2	1	1. วัดจันทร์นอก
13. พระโขนง	1	1	1. เพ็ชรพัฒนาอนุสรณ์
14. คลองเตย	2	1	1. วัดเกษีย
15. ประเวศ	11	6	1. ตลาดบัวขาว 2. แก่นทองอุปถัมภ์ 3. คลองมะขามเทศ 4. คลองปึกหลัก 5. งามมานะ 6. สุเหร่าทับช้าง

ตาราง 1 (ต่อ)

สำนักงานเขต	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	รายชื่อโรงเรียน
16. บางเขน	3	2	1. สายไหม 2. ออเงิน
17. คอนเมือง	2	1	1. หุ่นสองห้อง
18. จตุจักร	-	-	-
19. บางกะปิ	3	2	1. สุเหร่าวังใหม่ 2. วัดสามัคคีธรรม
20. ลาดพร้าว	1	1	1. ลอยสายอนุสรณ์
21. บึงกุ่ม	4	2	1. คลองท่าแขก 2. วัดพิชัย
22. ธนบุรี	9	5	1. วัดใหญ่ศรีสุพรรณ 2. วัดขุนอินทรี 3. วัดราชคฤห์ 4. วัดประคิษฐาราม 5. วัดบางสะแกนอก
23. คลองสาน	3	2	1. วัดพิชัยญาติ 2. วัดทองนพคุณ
24. ภาษีเจริญ	9	5	1. วัดโตนด 2. วัดตะตอม 3. วัดประคู้ 4. วัดบางจาก 5. บางไผ่
25. บางขุนเทียน	12	6	1. ประชาปารุ้ง 2. พรหมราษฎร์รังสรรค์ 3. คลองพิทยาลงกรณ์ 4. วัดบัวผัน 5. สถานีพรหมแดน 6. วัดนินสุขาราม
26. จอมทอง	1	1	1. วัดศาลาครืน
27. บางกอกน้อย	10	5	1. วัดศรีสุคาราม 2. วัดโพธิ์เรียง 3. วัดคงมุลเหล็ก 4. วัดเจ้าพระยากระษั 5. วัดอัมพวา

ตารางที่ 1 (ต่อ)

สำนักงานเขต	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	รายชื่อโรงเรียน
28. บางพลัด	4	2	1. วัดอาวุธวิกสิตาราม 2. วัดวิมุตยาราม
29. คลองตัน	14	7	1. วัดช่างเหล็ก 2. วัดทอง 3. คลองตันไทร 4. วัดประสาธ 5. วัดพิบูล 6. วัดไก่อเคี้ยว 7. วัดคลองตัน
30. บางกอกใหญ่	3	2	1. วัดใหม่พิเรนทร์ 2. ศิควด
31. มีนบุรี	22	11	1. กลางคลองสอง 2. คลองสาม 3. บ้านแบนชะโด 4. บึงขวาง 5. วัดศรีสุก 6. วัดทองสัมฤทธิ์ 7. วัดลำกระดาน 8. วัดสุขใจ 9. วัดเป็นทอง 10. วัดสุทธิสะอาด 11. สุเหร่าบางชัน
32. ลาดกระบัง	11	6	1. วัดบึงบัว 2. ถ้ำพะอง 3. แสงหิรัญวิทยา 4. วัดขุนทอง(เพชรทองคำ อุปลัมภ์) 5. วัดทิพพาวาส 6. วัดบำรุงรื่น
33. หนองจอก	32	16	1. สุเหร่าศาลาแดง 2. สุเหร่าใหม่ 3. สามแยกท่าไข่ 4. หลวงแพ่ง

ตารางที่ 1 (ต่อ)

สำนักงานเขต	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	รายชื่อโรงเรียน
			5. บ้านลำต้นกล้วย 6. วัดพระยาปลา 7. วัดใหม่เจริญราษฎร์ 8. วัดสีชมพู 9. สุเหร่าคลองสีบ 10. วัดใหม่กระทุ่มล้ม 11. วัดราษฎร์บำรุง 12. วัดอู่ตะเภา 13. ศิริวังวิทยาคาร 14. คลองสอง 15. สังฆประชานุสรณ์ 16. ผลดีรุ่งเรือง
34. ราษฎร์บูรณะ	2	1	1. ราษฎร์บูรณะ
35. หนองแขม	2	1	1. วัดศรีนวลธรรมวิมล
36. ห้วยขวาง	-	-	-
37. สวนหลวง	3	2	1. ห้วยหมาก 2. วัดทองโน
38. ดินแดง	-	-	-
รวม	198	107	

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนครูฝ่ายกิจกรรมผู้รับรู้ในบทบาทการอนุรักษ์ ส่งเสริม และ
เผยแพร่แลกเปลี่ยนวัฒนธรรมไทย ในประชากรและกลุ่มตัวอย่างของ
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ขนาดกลาง

สำนักงานเขต	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	รายชื่อโรงเรียน
1. พระนคร	2	1	1. วัดมกุฏกษัตริย์
2. ป้อมปราบ	-	-	-
3. ปทุมวัน	4	2	1. วัดควางแห 2. ปทุมวัน
4. สัมพันธวงศ์	-	-	-
5. บางรัก	1	1	1. วัดหัวลำโพง
6. คูสิต	5	3	1. วัดประหารระเบิดธรรม 2. วัดเบญจมบพิตร 3. วัดจันทร์สโมสร
7. บางซื่อ	4	2	1. วัดเลียบราษฎร์บำรุง 2. วัดทองสุทธธรรม
8. พญาไท	-	-	-
9. ราชเทวี	4	2	1. วัดศิंहสาราม 2. วัดทัศนารุณสุนทรภิคาราม
10. ชานนาวา	2	1	1. วัดปริวาส
11. สาทร	1	1	1. วัดคอน
12. บางคอแหลม	2	1	1. ลาดบัวขาว
13. พระโขนง	7	4	1. ฟ้องพลอยอนุสรณ์ 2. วัดบางนาใน 3. บางจาก 4. พูนสิน
14. คลองเตย	6	3	1. วัดคลองเตย 2. สวัสดิ์วิทยา 3. แจ่มจันทร์
15. ประเวศ	3	2	1. สุหร่าบึงหนองบอน 2. อยู่เป็นสุข
16. บางเขน	5	3	1. บ้านคลองบัว 2. ประชาอนุถ 3. วัดไตรรัตนาราม

ตารางที่ 2 (ต่อ)

สำนักงานเขต	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	รายชื่อโรงเรียน
17. คอนเมือง	4	2	1. พหลโยธิน 2. บางเขน
18. จตุจักร	3	2	1. วัดเทวสุนทร 2. บ้านลาดพร้าว
19. บางกะปิ	6	3	1. สุเหร่าลาดพร้าว 2. บ้านบางกะปิ 3. ไขศรีปราโมทัยอนุสรณ์
20. ลาดพร้าว	2	1	1. วัดลาดพร้าว
21. บึงกุ่ม	4	2	1. พิษัฒพัฒนา 2. สุเหร่าชีรอม
22. หนองจอก	7	4	1. วัดบุคคโล 2. วัดกัลยาณี 3. วัดดาวคะนอง 4. เวฬุราชิน
23. คลองสาน	1	1	1. วัดสุทธาราม
24. ภาษีเจริญ	8	4	1. วัดโคกนอน 2. วัดทองศาลางาม 3. วัดศาลาแดง 4. วัดมะพร้าวเตี้ย
25. บางขุนเทียน	6	3	1. คลองแก้วทราย 2. วัดบางกระตี่ 3. วัดบางบอน
26. จอมทอง	4	2	1. บางประทุนนอก 2. วัดนางรม
27. บางกอกน้อย	3	2	1. วัดคูสิตาราม 2. วัดวิเศษการ
28. บางพลัด	6	3	1. วัดฉัตรแก้วงกถณี 2. วัดบางพลัด 3. วัดศิริไอยสววรรค์
29. คลองจั่น	8	4	1. วัดชัยพฤกษมาลา 2. ตั้งวิบุษธรรม 3. คลองทวิวัฒนา

ตารางที่ 2 (ต่อ)

สำนักงานเขต	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	รายชื่อโรงเรียน
30. บางกอกใหญ่	1	1	4. ชุมทางตลิ่งชัน 1. วัดประดู่ฉิมพลี
31. มีนบุรี	4	2	1. วัดบัวแก้ว 2. สุเหร่าแสนแสบ
32. ลาดกระบัง	7	4	1. วัดลาดกระบัง 2. วัดสังฆราชา 3. วัดพลมานีย์ 4. วัดราชโกษา
33. หนองจอก	5	3	1. วัดทรัพย์สโมสร 2. วัดลำด้อยตั้ง 3. กักคินรเศรษฐ์
34. รามอินทรา	6	3	1. รัตนจิน 2. วัดสารอด 3. บางมด
35. หนองแขม	1	1	1. วัดหนองแขม
36. ห้วยขวาง	-	-	-
37. สวนหลวง	2	1	1. วัดไผ่
38. ดินแดง	-	-	-
รวม	134	74	

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนครูฝ่ายกิจกรรมผู้รับรู้ในบทบาทการอนุรักษ์ ส่งเสริม และ
เผยแพร่วัฒนธรรมไทย ในประชากรและกลุ่มตัวอย่างของ
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ขนาดใหญ่

สำนักงานเขต	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	รายชื่อโรงเรียน
1. พระนคร	-	-	-
2. ป้อมปราบ	-	-	-
3. ปทุมวัน	1	1	ปลูกจิต
4. สัมพันธวงศ์	-	-	-
5. บางรัก	-	-	-
6. คูสิต	-	-	-
7. บางซื่อ	1	1	1. วัดสร้อยทอง
8. พญาไท	1	1	1. วัดไผ่ตัน
9. ราชเทวี	-	-	-
10. ยานนาวา	3	2	1. วัดคอกไม้ 2. วัดช่องนนทรี
11. สาทร	-	-	-
12. บางคอแหลม	3	2	1. วัดไผ่เงินโชตนาราม 2. วัดไทร
13. พระโขนง	3	2	1. รุ่งเรืองอุปถัมภ์ 2. ศรีเอี่ยมอนุสรณ์
14. คลองเตย	4	2	1. ศูนย์รวมน้ำใจ 2. ชุมชนหมู่บ้านพัฒนา
15. ประเวศ	4	2	1. วัดตะกล้า 2. สมโภชน์กรุงอนุสรณ์
16. บางเขน	5	3	1. ไทยนิยมสงเคราะห์ 2. ประชาภิบาล 3. วัดราชฎร์นิยมธรรม
17. คอนเมือง	6	3	1. วัดเวฬุวนาราม 2. วัดหลักสี่ 3. ประชาอุทิศ
18. จตุจักร	3	2	1. วัดเสมียนนารี 2. ประชานิเวศน์
19. บางกะปิ	4	2	1. วัดบึงทองหลาง 2. วัดศรีบุญเรือง

ตารางที่ 8 (ต่อ)

สำนักงานเขต	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	รายชื่อโรงเรียน
20. ลาดพร้าว	4	2	1. วัดลาดปลาเค้า 2. จินดาบำรุง
21. บึงกุ่ม	4	2	1. วัดบางเตย 2. คันทนายาว
22. ธนบุรี	1	1	1. วัดโพธิ์นิมิตร
23. คลองสาน	3	2	1. วัดทองเพลง 2. วัดสุวรรณ
24. ภาษีเจริญ	5	3	1. วัดนิมมานรดี 2. วัดอ่างแก้ว 3. วัดบุญประดิษฐ์
25. บางขุนเทียน	6	3	1. วัดเลา 2. บางขุนเทียน 3. วัดสะแกงาม
26. จอมทอง	3	3	1. วัดนางนอง 2. วัดไทร 3. วัดนาคนิมิตร
27. บางกอกน้อย	2	1	1. วัดสุวรรณาราม
28. บางพลัด	-	-	-
29. คลิ่งชัน	-	-	-
30. บางกอกใหญ่	2	1	1. วัดราชสิทธิธรรม
31. มีนบุรี	5	3	1. มีนบุรี 2. วัดบำเพ็ญเหนือ 3. วัดคู์บอน
32. ลาดกระบัง	2	1	1. วัดตานบุญ
33. หนองจอก	-	-	-
34. ราษฎร์บูรณะ	5	3	1. วัดบางปะกอก 2. นาหลวง 3. ประเสริฐสุทธามาต
35. หนองแขม	6	3	1. หมู่บ้านเศรษฐกิจ 2. วัดม่วง 3. บ้านขุนประเทศ
36. ห้วยขวาง	1	1	1. ประชาราษฎร์บำเพ็ญ

ตารางที่ 3 (ต่อ)

สำนักงานเขต	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	รายชื่อโรงเรียน
37. สวนหลวง	2	1	1. ปากบ่อ
38. ดินแดง	3	2	1. สามเสนนอก 2. วิชาการ
รวม	95	55	

2. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ

2.1.1 เครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจ

2.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการสัมภาษณ์

2.1.1 เครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจ คือ แบบสอบถามสำหรับครูฝ่ายกิจกรรมในการอนุรักษ์ ส่งเสริมและเผยแพร่แลกเปลี่ยนวัฒนธรรมไทย แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพที่ปฏิบัติจริงของผู้ตอบ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงของโรงเรียนในการอนุรักษ์ ส่งเสริมและเผยแพร่แลกเปลี่ยนวัฒนธรรมไทยในด้านต่าง ๆ 3 ด้าน คือ

1. บทบาทด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย
2. บทบาทด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมไทย
3. บทบาทด้านการเผยแพร่แลกเปลี่ยนวัฒนธรรมไทย

ลักษณะของแบบสอบถามในตอนนี้เป็นแบบเลือกตอบและเติมคำ เกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงในการอนุรักษ์ ส่งเสริมและเผยแพร่แลกเปลี่ยนวัฒนธรรมไทยของโรงเรียน จำนวน 75 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา และอุปสรรคในการปฏิบัติงานในการอนุรักษ์ ส่งเสริม และเผยแพร่แลกเปลี่ยนวัฒนธรรมไทย และข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาและอุปสรรค ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วน

ประมาณค่า (Rating Scale) และแบบปลายเปิด (Open Ended) จำนวน 26 ข้อ

การให้คะแนน กำหนดน้ำหนักของปัญหา แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ

เป็นปัญหามากที่สุด 5 คะแนน

เป็นปัญหามาก 4 คะแนน

เป็นปัญหาปานกลาง 3 คะแนน

เป็นปัญหาน้อย 2 คะแนน

เป็นปัญหาน้อยที่สุด 1 คะแนน

2.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ครูฝ่ายกิจกรรมโรงเรียนประถม

ศึกษา เป็นแบบสัมภาษณ์ในเรื่องบทบาทในการอนุรักษ์ ส่งเสริมและเผยแพร่แลกเปลี่ยน วัฒนธรรมไทยของโรงเรียนประถมศึกษา ปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงาน และข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากคำถามในแบบสอบถาม การสัมภาษณ์นี้จะสัมภาษณ์ ครูฝ่ายกิจกรรมในโครงการนี้ของโรงเรียนที่มีบทบาทดีเด่น 10 โรงเรียน โดยพิจารณาจากโรงเรียนที่มีการดำเนินงานในโครงการอนุรักษ์ ส่งเสริมและเผยแพร่แลกเปลี่ยน วัฒนธรรมไทย ของโรงเรียนได้ครอบคลุมบทบาททั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการอนุรักษ์ วัฒนธรรมไทย ด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมไทย และด้านการเผยแพร่แลกเปลี่ยน วัฒนธรรมไทย ตามที่มีการประกวดกิจกรรม ด้านวัฒนธรรมในระดับสำนักงานการศึกษา ในแต่ละปี รวม 10 คน

2.2 การสร้างเครื่องมือ

ขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

2.2.1 ในการวิจัยครั้งนี้ได้ขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ทรงคุณวุฒิจากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในการกำหนดเนื้อหาของแบบสอบถามและการสร้างเครื่องมือ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ออกไปสำรวจโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารและครูฝ่ายกิจกรรมในโครงการนี้ของโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงแบบสอบถามในด้านของรูปแบบและเนื้อหาให้ดียิ่งขึ้น

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากนโยบายวัฒนธรรม

แห่งชาติ แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ.2535-2539) แผนพัฒนาการศึกษา ศาสนาและศิลปวัฒนธรรม ระยะที่ 7 (พ.ศ.2535-2539) ของกระทรวงศึกษาธิการ แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 4 (พ.ศ.2535-2539) โครงการอนุรักษ์ ส่งเสริม และเผยแพร่วัฒนธรรมไทยของหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ของ เอกสิทธิ์ สกุลแก้ว พิมลพรรณ กลัดสุวรรณ สุภาณี พัฒราช ลักษณา อินทะจักร วินัส สวนสุข และ ชิต แก้วเพ็ง ตลอดจนวารสารและเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.2.2 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่อง และหาความเที่ยงตรงของ เนื้อหา (Content Validity) รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน มีดังนี้

1. ศาสตราจารย์กิตติคุณ คุณดวงเดือน พิศาลบุตร คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กรรณิการ์ สัจกุล คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. ดร.นันทสาร สีสลับ ผู้เชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรม สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
4. นางสาวประนอม เขี่ยมประยูร ผู้อำนวยการหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร
5. นางสุนนา แก่นทอง ศึกษาานิเทศก์สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร

2.2.3 หลังจากที่ผู้ทรงคุณวุฒิได้พิจารณาเสนอแนะแล้ว ผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง แล้วนำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 โรงเรียน เพื่อหาความเที่ยงตรง (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (α -Coefficient) (ประคอง กรรณสูต, 2538)

$$r_{tt} = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{S_1^2}{S_x^2} \right]$$

เมื่อ K = จำนวนข้อสอบ

S_1^2 = ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

s_x^2 = ความแปรปรวนของคะแนนของผู้รับการสอบทั้งหมด หรือ
กำลังสองของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนของ
ผู้รับการสอบทั้งหมด

เมื่อคำนวณแล้วได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม 0.90 หลังจากนั้นได้นำเครื่องมือมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ แล้วนำไปใช้กับกลุ่มประชากรที่ศึกษาต่อไป

8. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับดังนี้

3.1 ขออนุญาตรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึง
ผู้อำนวยการ สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการทำวิจัย

3.2 ขออนุญาตผู้อำนวยการ สำนักงานเขต และขอความอนุเคราะห์ใน
การเก็บรวบรวมข้อมูลในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง เพื่อจัดส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียน
ประถมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์

3.3 ทำจดหมายถึงผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
ที่เป็น โรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4 ส่งแบบสอบถามให้ครูฝ่ายกิจกรรมในการอนุรักษ์ ส่งเสริม และ
เผยแพร่ แลกเปลี่ยนวัฒนธรรมไทยของโรงเรียนประถมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทาง
ไปรษณีย์ พร้อมซองที่จำหน่ายถึงผู้วิจัยและติดแสตมป์สำหรับส่งกลับคืน

3.5 ประมวลสำเนาที่ 3 หลังจากส่งแบบสอบถามถึงกลุ่มตัวอย่างแล้ว
ผู้วิจัยโทรศัพท์ถึงผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อกล่าวขอบคุณที่
ให้ความร่วมมือ และในกรณีที่ยังไม่ได้รับแบบสอบถามคืน เพื่อขอความร่วมมือในการ
ตอบและส่งคืนอีกครั้ง

3.6 รับแบบสอบถามคืนด้วยตนเองจากโรงเรียนประถมศึกษาซึ่งเป็นกลุ่ม
ตัวอย่าง โดยได้รับแบบสอบถามที่ใช้ได้กลับมา จำนวน 226 ฉบับ จากที่แจกไปทั้งสิ้น
236 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.8 ดังแสดงในตารางที่ 4

3.7 การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ออกไปสัมภาษณ์ครูฝ่ายกิจกรรมผู้มีบทบาท
ในการอนุรักษ์ ส่งเสริม และเผยแพร่แลกเปลี่ยนวัฒนธรรมไทยของโรงเรียนที่มีบทบาท
ดีเด่น 10 โรงเรียน จำนวน 10 คน

ตารางที่ 4 แสดงแบบสอบถามที่แจกไปและได้รับคืน

สำนักงานเขต	จำนวนครูฝ่ายกิจกรรมจำแนกตามขนาดของโรงเรียน											
	ขนาดเล็ก			ขนาดกลาง			ขนาดใหญ่			รวม		
	ส่ง ไป	รับ คืน	ร้อยละ	ส่ง ไป	รับ คืน	ร้อยละ	ส่ง ไป	รับ คืน	ร้อยละ	ส่ง ไป	รับ คืน	ร้อยละ
1. พระนคร	5	2	100	1	1	100	-	-	-	6	6	100
2. ป้อมปราบ	2	2	100	-	-	-	-	-	-	2	2	100
3. ปทุมวัน	2	2	100	2	1	50.0	1	1	100	5	4	80.0
4. สัมพันธวงศ์	2	2	100	-	-	-	-	-	-	2	2	100
5. บางรัก	2	2	100	1	-	-	-	-	-	3	2	66.7
6. คูสิต	2	2	100	3	3	100	-	-	-	5	5	100
7. บางซื่อ	1	1	100	2	2	100	1	1	100	4	4	100
8. พญาไท	-	-	-	-	-	-	1	1	100	1	1	100
9. ราชเทวี	-	-	-	2	2	100	-	-	-	2	2	100
10. ยานนาวา	1	1	100	1	1	100	2	2	100	4	4	100
11. สาทร	1	1	100	1	1	100	-	-	-	2	2	100
12. บางคอแหลม	1	1	100	1	1	100	2	1	50.0	4	3	75.0
13. พระโขนง	1	1	100	4	4	100	2	2	100	7	7	100
14. คลองเตย	1	1	100	3	3	100	2	2	100	6	6	100
15. ประเวศ	6	6	100	2	2	100	2	2	100	10	10	100
16. บางเขน	2	2	100	3	3	100	3	2	66.7	8	7	87.5
17. ดอนเมือง	1	1	100	2	1	50.0	3	3	100	6	5	83.3
18. จตุจักร	-	-	-	2	2	100	2	2	100	4	4	100
19. บางกะปิ	2	2	100	3	3	100	2	2	100	7	7	100
20. ลาดพร้าว	1	1	100	1	1	100	2	2	100	4	4	100
21. บึงกุ่ม	2	2	100	2	2	100	2	2	100	6	6	100
22. หนองจอก	5	5	100	4	4	100	1	1	100	10	10	100
23. คลองสาน	2	2	100	1	1	100	2	1	50.0	5	4	80.0
24. ภาษีเจริญ	5	5	100	4	4	100	3	3	100	12	12	100
25. บางขุนเทียน	6	6	100	3	3	100	3	3	100	12	12	100
26. จอมทอง	1	1	100	2	2	100	3	3	100	6	6	100
27. บางกอกน้อย	5	5	100	2	2	100	1	1	100	8	8	100
28. บางพลัด	2	2	100	3	3	100	-	-	-	5	5	100
29. คลองจั่น	7	7	100	4	4	100	-	-	-	11	11	100

ตารางที่ 4 (ต่อ)

สำนักงานเขต	จำนวนครูฝ่ายกิจกรรมจำแนกตามขนาดของโรงเรียน											
	ขนาดเล็ก			ขนาดกลาง			ขนาดใหญ่			รวม		
	ส่ง ไป	รับ คืน	ร้อยละ	ส่ง ไป	รับ คืน	ร้อยละ	ส่ง ไป	รับ คืน	ร้อยละ	ส่ง ไป	รับ คืน	ร้อยละ
30. บางกอกใหญ่	2	2	100	1	1	100	1	1	100	4	4	100
31. มีนบุรี	11	9	81.8	2	2	100	3	3	100	16	14	87.5
32. ลาดกระบัง	6	5	83.3	4	4	100	1	1	100	11	10	90.9
33. หหนองจอก	16	15	93.8	3	3	100	-	-	-	19	18	94.7
34. รามอินทรา	1	1	100	3	3	100	3	3	100	7	7	100
35. หหนองแขม	1	1	100	1	1	100	3	3	100	5	5	100
36. ห้วยขวาง	-	-	-	-	-	-	1	1	100	1	1	100
37. สวนหลวง	2	2	100	1	1	100	1	1	100	4	4	100
38. ดินแดง	-	-	-	-	-	-	2	2	100	2	2	100
รวม	107	103	96.3	74	71	95.9	55	52	94.5	236	226	95.8

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC สำหรับงานวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for Social Science) โดยใช้สถิติที่วิเคราะห์ดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลด้านข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงในบทบาทด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย การส่งเสริมวัฒนธรรมไทย และการเผยแพร่แลกเปลี่ยนวัฒนธรรมของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าร้อยละ โดยสูตรดังนี้ (ประคอง วรรณสุด, 2522)

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนคำตอบทั้งหมด} \times 100}{\text{จำนวนผู้ตอบทั้งหมด}}$$

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลด้านการปฏิบัติงานตามบทบาทที่ปฏิบัติจริงในบทบาทด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย การส่งเสริมวัฒนธรรม การเผยแพร่แลกเปลี่ยนวัฒนธรรมไทย โดยนำระดับการปฏิบัติจริงที่ได้จากแบบสอบถามมาแบ่งการวิเคราะห์บทบาทออกเป็นด้าน ๆ ในแต่ละด้านได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกมาเป็นรายชื่อ โดยแยกตามขนาดของโรงเรียน ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง โดยใช้สถิติ

วิจัยคือค่าร้อยละ ซึ่งในแต่ละข้อจะแสดงได้ว่ามีโรงเรียนจำนวนเท่าใด คิดเป็นร้อยละเท่าใด ที่ไม่เคยปฏิบัติตามบทบาทในแต่ละข้อ และถ้าโรงเรียนได้ปฏิบัติตามบทบาทในการอนุรักษ์ส่งเสริมและเผยแพร่แลกเปลี่ยนวัฒนธรรม มีจำนวนเท่าใด คิดเป็นร้อยละเท่าใด และในส่วนรวมแล้วบทบาทในการอนุรักษ์ ส่งเสริมและเผยแพร่แลกเปลี่ยนวัฒนธรรมไทย โรงเรียนไม่เคยปฏิบัติตามบทบาทด้านใดมากที่สุด และโรงเรียนเคยปฏิบัติตามบทบาทด้านใดมากที่สุด โดยวิเคราะห์จากค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย (\bar{X}) (ประคองกรรมสุด, 2522) โดยใช้การคำนวณทางคอมพิวเตอร์ โปรแกรม SPSS/PS

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

$$\bar{X} = \text{ค่าเฉลี่ย}$$

$$\sum fx = \text{ผลรวมของคะแนนทั้งหมด}$$

$$N = \text{จำนวนผู้ตอบ}$$

4.3 วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติจริงในบทบาทการอนุรักษ์ส่งเสริมและเผยแพร่แลกเปลี่ยนวัฒนธรรมไทยของโรงเรียนประถมศึกษา ตามขั้นตอนดังนี้

4.3.1 ตรวจสอบให้คะแนนแต่ละข้อคำถาม ตามน้ำหนักคะแนนที่กำหนดไว้

4.3.2 นำคะแนนแต่ละข้อคำถามมาคำนวณหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของคำถามแต่ละข้อ โดยใช้สูตรดังนี้

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum f(X - \bar{X})^2}{(n - 1)}}$$

เมื่อ S.D. = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X = ข้อมูลแต่ละจำนวน

\bar{X} = ค่าเฉลี่ยเลขคณิตของกลุ่มตัวอย่าง

n = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

f = ความถี่ (กานดา พูนลาภทวี, 2530)

นำค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้มาแปลความหมายของคะแนนตามเกณฑ์ของจอห์น คับเบิลดู เบสท์ (John W. Best, 1970) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.50-5.00 หมายความว่า เป็นปัญหามากที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50-4.49 หมายความว่า เป็นปัญหามาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50-3.49 หมายความว่า เป็นปัญหาปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50-2.49 หมายความว่า เป็นปัญหาน้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-1.49 หมายความว่า เป็นปัญหาน้อยที่สุด

โดยนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

4.4 คำถามปลายเปิดในตอนที 2 นำมารวบรวมสรุป

4.5 ปัญหาและอุปสรรคเพิ่มเติม ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายเปิด นำมาสรุปรวบรวม

4.6 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาและอุปสรรค

ในการปฏิบัติจริงในบทบาทการอนุรักษ์ ส่งเสริมและเผยแพร่แลกเปลี่ยนวัฒนธรรมไทย ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายเปิด นำมารวบรวมสรุป

4.7 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ นำเสนอในรูปแบบความเรียง เพื่อเสริมในการสรุปและอภิปรายผล